Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra DE FREMMEDE

Citation: Ewald, Johannes: ”Johannes Ewalds samlede skrifter”, i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 144. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald06val-shoot-idm140353511768496/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

lade at begaae, saasnart den forvildede og formørkede DømmeKraft finder det for got — Ingen vil ont, fordi det er ont, men han vælger det, fordi han i det mindste, i det Øyeblik urigtig holder det for got — Jeg har talt —

OrdStriid, svarede Panthakak, befatter jeg mig ikke med, thi jeg har aldrig mærket, at vore Indsigter forbedres derved — Og hvad vinde De, om jeg og tilstaaer Dem, at Forstanden altid bestemmer Villien, naar De igjen maae tilstaae mig, at Lidenskaber, herskende Tilbøyeligheder, og alt hvad man i Almindelighed tænker ved det Ord Villie, tiest tvinge Forstanden til at bestemme den saa og ikke anderledes — Naar De vil tillade mig at forbinde de Begreb med Ordene, som man i daglig Tale forbinder dermed, saa skal De ikke kunde negte mig, at man ofte finder den verste Villie, det sletteste Gemyt, det meest fordærvede Hjerte, hvad De vil kalde det, foreenet med den beste, den oplysteste, den meest dyrkede Forstand; ligesom De vil tilstaae, at Blodet, Sandser, Lidenskaber, Egensindighed undertiden, kan drive og tvinge os til at vælge det, som vor Forstand dog aabenbar tilkjendegiver sit Mishag i — Har De glemt det bekjendte:

Video meliora, proboque,
Deteriora seqvor —

Jeg kunde see paa vor gode Præsidents Øyne, at denne Trætte blev ham for hidsig og for lærd — Jeg reiste mig derfor, og spurgte, om vi ikke efter Selskabets Plan, skulde legge virkelige Hændelser til Grundvold for alle vore Undersøgelser; og jeg tilbød mig tillige, at fortælle to, som var vederfaret mig selv, og som maaskee kunde bidrage noget til at oplyse den Materie, hvorom vi nu havde trættet i to Dage; nemlig den, om vor Villie altid var ond eller ey, thi med Magisterens Tilladelse satte jeg forud som afgjort, at den kunde være ond — ‖ 28r